

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 80/2012-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 15. februára 2012 predbežne prerokoval sťažnosť R. T. a M. T., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 7 Co 19/2010 z 26. mája 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 248/2010 z 23. júna 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. T. a M. T. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. októbra 2011 doručená sťažnosť R. T. a M. T. (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 19/2010 z 26. mája 2010 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 248/2010 z 23. júna 2011.

2. Sťažovatelia uviedli, že boli účastníkmi konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 17 C 55/2009, v ktorom sa ako navrhovatelia domáhali, aby súd zaviazal Slovenskú republiku – Ú. (ďalej len „odporca“), zaplatať sumu 66,39 € s príslušenstvom. Právnym titulom ich nároku mal byť nesprávny úradný postup odporcu, pretože o ich návrhu na vklad záložnej zmluvy nebolo rozhodnuté v zákonnej 30-dňovej lehote (do 22. novembra 2007), ale až o ďalších 80 dní (12. februára 2008). O návrhu sťažovateľov rozhodol okresný súd rozsudkom sp. zn. 17 C 55/2009 z 10. septembra 2009, ktorým uložil odporcovi zaplatiť sťažovateľom spoločne a nerozdielne sumu 66,39 € s príslušenstvom, ako aj náhradu trov konania. Proti rozsudku okresného súdu z 10. septembra 2009 podal odporca odvolanie. O jeho odvolaní rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Co 19/2010 z 26. mája 2010 tak, že zmenil napadnutý rozsudok okresného súdu a návrh sťažovateľov zamietol. Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 248/2010 z 23. júna 2011 tak, že dovolanie sťažovateľov odmietol.

3. Ako z obsahu odôvodnenia rozsudku krajského súdu z 26. mája 2010 vyplýva, dôvodom na zmenu rozsudku okresného súdu a zamietnutie návrhu sťažovateľov bolo to, že sťažovatelia neoznačili a nepreukázali splnenie predpokladov potrebných na vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa sťažovateľov však krajský súd interpretoval príslušné ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o zodpovednosti za škodu“) svojvoľne a v rozpore s ich účelom a zmyslom, a vybočil tým z medzí ústavnosti. Uvedené pochybenie krajského súdu malo za následok vadu v zmysle § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), na ktorú mal prihliadnuť najvyšší súd pri prerokovaní dovolania sťažovateľov „*ex offio*“ a rozsudok krajského súdu z 26. mája 2010 zrušiť. Tým krajský súd a aj najvyšší súd porušili základné právo sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

4. Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd o ich sťažnosti rozhodol takýmto nálezom:

„1. Krajský súd v Bratislave svojím rozsudkom zo dňa 26.05.2010, č. k. 7Co/19/2010-83 porušil základné práva sťažovateľov zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

2. Rozsudok Krajského súdu v Bratislave svojím rozsudkom zo dňa 26.05.2010, č. k. 7Co/19/2010-83 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Bratislave na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd SR svojim uznesením zo dňa 23.06.2011, sp. zn. 6Cdo/248/2010 porušil základné práva sťažovateľov zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

4. Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 23.06.2011, sp. zn. 6Cdo/248/2010 sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu SR na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Bratislave a Najvyšší súd SR sú povinní zaplatiť sťažovateľom náhradu trov konania na účet ich právneho zástupcu do dvoch týždňov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa tohto ustanovenia zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané

zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu tohto základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

7. Ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecných súdov môže byť predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06).

8. Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhajú ochrany základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Podstatou sťažnosti je ich tvrdenie, že krajský súd interpretoval ustanovenia zákona o zodpovednosti za škodu svojvoľne a v rozpore s jeho účelom,

v dôsledku čoho rozsudkom z 26. mája 2010 bolo porušené označené základné právo sťažovateľov. Tieto nedostatky mal identifikovať najvyšší súd, ktorý rozhodoval o ich dovolaní, a rozsudok krajského súdu z 26. mája 2010 mal zrušiť. Najvyšší súd preto tým, že dovolanie sťažovateľov odmietol a vecou sa ďalej nezaoberal, porušil tiež ich základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

9. Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež uvádza, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01, III. ÚS 362/04), ako aj zabezpečiť konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Ústavný súd konštatuje, že vyvodené právne a skutkové závery krajského súdu nemožno považovať za arbitrárne či zjavne neodôvodnené. Krajský súd v odôvodnení rozsudku z 26. mája 2010 presvedčivo a zrozumiteľne odôvodnil svoj právny názor, prečo považuje rozsudok okresného súdu z 10. septembra 2009 za nesprávny, čo malo za následok jeho zmenu a zamietnutie návrhu sťažovateľov. Rovnako výklad zákona o zodpovednosti za škodu a jeho aplikáciu na konkrétnu situáciu sťažovateľov považuje ústavný súd za ústavne konformné, čo je z pohľadu ústavného súdu rozhodujúcou skutočnosťou. To, že sa sťažovatelia so závermi krajského súdu nestotožňujú, nemôže samo osebe viesť k záveru o zjavnej neopodstatnenosti, arbitrárnosti názoru alebo svojvôli krajského súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu vyjadrený v rozsudku z 26. mája 2010 svojím vlastným. Ústavný súd už pri svojej rozhodovacej činnosti v tejto súvislosti vyslovil, že právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nezahŕňa v sebe záruku úspechu v konaní. Ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa predstáv účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutia porušenia tohto ústavného práva ústavnou sťažnosťou (m. m. II. ÚS 3/97).

10. Obdobné stanovisko zastáva ústavný súd aj vo vzťahu k uzneseniu najvyššieho súdu z 23. júna 2011, ktorým bolo dovolanie sťažovateľov odmietnuté. Predmetom konania bolo zaplatenie sumy 66,39 € s príslušenstvom z titulu nesprávneho úradného postupu odporcu. Z toho dôvodu najvyšší súd posúdil dovolanie v súlade s § 238 ods. 5 OSP ako neprípustné, pretože išlo o bagateľnú vec. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že ak Občiansky súdny poriadok vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi na základe uplatnenia mimoriadneho opravného prostriedku, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky presunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov, ktoré sú pre postupy zisťovania skutkového základu sporu a pre jeho právne posúdenie (IV. ÚS 358/08). Inak povedané, v prípade ústavných sťažností, v ktorých ide o bagateľnú čiastku, by išlo o bezúčelné využívanie právomoci ústavného súdu na úkor konaní, v ktorých reálne hrozí zásadné porušenie základných práv a slobôd (uznesenie Ústavného soudu České republiky sp. zn. II. ÚS 360/11 z 23. februára 2011). Najvyšší súd však starostlivo preskúmal podané dovolanie sťažovateľov a neobmedzil sa iba na konštatovanie neprípustnosti dovolania podľa § 238 ods. 5 OSP, ale rozsudok krajského súdu z 26. mája 2010 preskúmal z hľadiska, či nebol vydaný v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 OSP. Najvyšší súd sa pritom osobitne zamerl na sťažovateľmi zdôraznenú vadu podľa § 237 písm. f) OSP. Najvyšší súd však ani s osobitným zreteľom na túto vadu spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom takéto pochybenie v postupe krajského súdu nezistil. Ústavný súd preto považuje postup najvyššieho súdu pri preskúmaní rozsudku krajského súdu z 26. mája 2010 za plne legitímny a vylučujúci možné porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

11. Ústavný súd vychádzajúc z uvedeného sťažnosť sťažovateľov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Dospel totiž k záveru, že napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu nesignalizujú žiadnu možnosť porušenia základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. februára 2012